

- нання апендектомії /Василіук С.М., Лаб'як І.Р.; заявники та патентовласники Василіук Сергій Михайлович, Лаб'як Іван Романович. - № u201108679 заявл. 11.07.11; опубл. 25.04.2012, Бюл. № 8.
- Стрижаков А.Н. Острый аппендицит и беременность. /А.Н.Стрижаков, Т.Г.Старкова, М.В.Рыбин, Ю.А.Самойлова //Вопросы гинекологии, акушерства и перинатологии. - 2006. - Т.5, №6. - С. 54-60.
- Уханов А.П. Опыт использования видеолaparоскопических операций у больных острым аппендицитом / А.П.Уханов //Эндоскопическая хирургия. - 2007. - №4. - С. 13-15.
- Фомін П.Д. Особливості мікрофлори при гострому апендициті та їх вплив на частоту гнійно-запальних ускладнень /П.Д.Фомін, О.П.Жученко //Клінічна хірургія. - 2006. - №7. - С. 24-27.
- Laparoscopy in the contemporary management of acute appendicitis / A.P.Ekeh, C.J.Woznaik, B.Monson [et al.] //Am. J. Surg. - 2007. - Vol.193, №3. - P. 310.
- Kirshtein B. Complicated appendicitis: laparoscopic or conventional surgery? / B.Kirshtein, M.Bayme, S.Dimchik //Word J. Surg. - 2007. - Vol.31, №4. - P. 744-749.

Василіук С.М., Гудивок В.И, Бицка И.В., Осадец В.С., Лаб'як І.Р., Дмитрук А.М., Іванюна В.В., Павлюк Н.М.

ОСОБЕННОСТИ ТЕХНИЧЕСКОГО ВЫПОЛНЕНИЯ ЛАПАРОСКОПИЧЕСКОЙ АППЕНДЭКТОМИИ

Резюме. Проведено комплексное обследование и лечение 96 пациентов, которым была выполнена лапароскопическая аппендэктомия по поводу острого аппендицита. У 31 больного троакары вводили по методике Semm, у 25 - по способу Федорова и у 40 - по методике Васильюка. Изложенный в статье оригинальный способ доступа для исполнения лапароскопической аппендэктомии позволяет хорошо визуализировать зону операционного поля, проводить эвакуацию червеобразного отростка из брюшной полости и дренирование малого таза с достижением отличного косметического эффекта. Использование клиппирования для обработки культи аппендикулярного отростка позволяет выполнить операцию в оптимальные временные сроки, использование линейного эндостеплера значительно сокращает время операции.

Ключевые слова: острый аппендицит, лапароскопическая аппендэктомия, осложнения.

Vasylyuk S.M., Gudivok V.I., Bitska I.V., Osadec V.S., Labyak I.R., Dmytruk O.M., Ivanyna V.V., Pavlyuk N.M.
TECHNICAL FEATURES PERFORMANCE LAPAROSCOPIC APPENDECTOMY

Summary. A comprehensive examination and treatment of 96 patients who underwent laparoscopic appendectomy for acute appendicitis. In 31 patients the procedure was introduced trocars Semm, in 25 - according to the method of Fedorov and 40 - Vasylyuk procedure. Presented in the paper for an original way to access performance of laparoscopic appendectomy allows good visualization of the surgical field area, evacuate the appendix of the abdominal and pelvic drainage with achieving excellent cosmetic effect. Using clipping for the treatment of appendiceal stump process allows the operation at the optimum timing of the use of linear endosteplera significantly reduces the time of surgery.

Key words: acute appendicitis, laparoscopic appendectomy, complications.

Стаття надійшла до друку 17.12.2013р.

Василіук Сергій Михайлович - д.м.н., проф. зав. кафедри хірургії №1 ДВНЗ "Івано-Франківський національний медичний університет"; +38 067 765-35-54; surge@i.ua

Гудивок Володимир Іванович - к.м.н., доц. кафедри хірургії №1 ДВНЗ "Івано-Франківський національний медичний університет"; +38 095 890-98-94; wowchuk2011@mail.ru

Біцка Ірина Володимирівна - к.м.н., доц. кафедри хірургії №1 ДВНЗ "Івано-Франківський національний медичний університет"; +38 097 228-06-41

Осадец Віталій Степанович - к.м.н., доц. кафедри хірургії №1 ДВНЗ "Івано-Франківський національний медичний університет"; +38 050 984-19-46

Лаб'як Іван Романович - к.м.н., асист. кафедри хірургії №1 ДВНЗ "Івано-Франківський національний медичний університет"; +38 050 928-98-58

Дмитрук Олександр Михайлович - к.м.н., асист. кафедри хірургії №1 ДВНЗ "Івано-Франківський національний медичний університет"; +38 066 799-03-76

Іванюна Василь Васильович - асист. кафедри хірургії №1 ДВНЗ "Івано-Франківський національний медичний університет"; +38 097 999-59-69

Павлюк Наталія Михайлівна - асист. кафедри хірургії №1 ДВНЗ "Івано-Франківський національний медичний університет"; +38 097 935-19-18; doctornataliya@mail.ru

© Дробков О.Л., Давидов Д.М., Кадочников В.С., Шаповалов В.Ю., Герасименко О.С.

УДК: 378.661:616:378.146

Дробков О.Л., Давидов Д.М., Кадочников В.С., Шаповалов В.Ю., Герасименко О.С.

Одеський національний медичний університет, кафедра загальної та оперативної хірургії з топографічною анатомією (Валіховський пров., 3, м. Одеса, Україна, 65026)

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ЗАГАЛЬНОЇ ХІРУРГІЇ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ

Резюме. Кредитно-модульна система є важливим сучасним фактором підготовки фахівців, що впливає на підвищення ефективності навчання. Ефективність навчання підвищується в умовах використання сучасних технологій, більш ефективних форм та методів. Велике значення в сучасній системі навчання приділяється самостійній роботі студентів. У статті

викладений досвід організації навчальної роботи на кафедрі загальної хірургії Одеського національного медичного університету.

Ключові слова: *кредитно-модульна система, загальна хірургія.*

Вступ

Навчання студентів на кафедрі загальної хірургії Одеського державного медичного університету складається з низки етапів, які визначаються навчальною програмою. В умовах впровадження кредитно-модульної системи тільки удосконалення системи викладання, різнобічний підхід до педагогічного процесу, впровадження комп'ютерних технологій, дають змогу раціонально організувати навчання та підвищити його ефективність. З цього складається основа підготовки висококваліфікованих лікарів, які добре знайомі з сучасними методами діагностики та лікування [Медведев та ін., 2005].

Результати. Обговорення

На кафедрі загальної хірургії Одеського національного медичного університету існує методичне забезпечення у вигляді текстів лекцій, методичних розробок для студентів та викладачів, збірників алгоритмів практичних навичок, банк тестів та ситуаційних завдань відповідних тестовим завданням "Крок". Все це існує, як у паперовому варіанті, так і у електронному і студенти мають до цього вільний доступ. Кафедрою створено сайт, де є вся інформація про склад кафедри, текстові варіанти лекцій і методичних розробок. Крім існуючого методичного кабінету кожна учбова кімната присвячена тому чи іншому розділу загальної хірургії, як то переливанню крові, травматології, онкології, антибіотикотерапії та іншим з наявністю літератури за відповідними темами. Окрім цього, на кафедрі організовані консультативні заняття, що дозволяє студентам підвищити рівень своїх знань, а також опанувати тими питаннями з програми навчання, що являють собою не зовсім зрозумілими.

Матеріал курсу загальної хірургії складається з 40 тем та розділяється на 7 змістових модулів. Практичні заняття починаються з контролю початкового рівня. Студенти отримують тестові завдання та ситуаційні задачі з теми заняття. Після цього розглядаються тести і задачі, що мають труднощі, вони вирішуються разом з викладачем. В спільній співбесіді студентів з викладачем всі питання розглядають у зв'язку з дисциплінами які вивчались на попередніх курсах. Після цього студенти у супроводі викладача продовжують заняття в стаціонарах клініки, де приймають участь у клінічних обходах і клінічних розборах важких хворих студенти приймають участь під час перев'язок, та проведенні різноманітних маніпуляцій.

Значна увага приділяється опануванням практичними навичками. Практичні навички розподілені за темами модулів. Методика виконання практичної навички детально пояснюється і демонструється викла-

дачем під час практичних занять. Під час самостійної роботи студенти можуть з'ясувати незрозумілі моменти виконання практичної навички і удосконалити її виконання. Рівень оволодіння практичною навичкою оцінюється як з точки зору теоретичного знання так і виконання її на практиці на фантомі, згодом, під контролем викладача самостійно в стаціонарі. Найбільшу можливість для цього студенти мають під час курації хворих і написання історії хвороби. Під час курації студенти мають можливість визначити етіологічні та патогенетичні особливості конкретного захворювання, проаналізувати клінічну картину, дані лабораторних та інструментальних обстежень і на заставі цього скласти план лікування. Не менш важливим під час курації є оволодіння морально-деонтологічними принципами та реалізація їх на практиці. Цей аспект цілком залежить від викладача, який повинен перед початком курації пояснити студентам, від чого, залежить успіх контакту з хворим і виконання студентом завдання.

Модуль, присвячений сестринській практиці на третьому курсі, грає вельми важливу роль у формуванні клінічного мислення, засвоювання знань та умінь з курсу загальної хірургії. Студенти під час практики знаходяться в стаціонарах клініки на протязі трьох днів по шість годин щоденно. За цей час під контролем викладача вони мають можливість ознайомитись зі структурою медичного закладу, розкладом його роботи, а також особливостями роботи різних підрозділів. Студенти присутні під час хірургічних втручань та під час перев'язок у перев'язочних та операційних, допомагають медичним сестрам у маніпуляційних і процедурних кабінетах, приймають участь в їх проведенні під контролем викладача в якості молодшого медперсоналу.

Висновки та перспективи подальших розробок

1. Підвищення ефективності навчання на кафедрі загальної хірургії в умовах кредитно-модульної системи складається з низки обов'язкових етапів, які зумовленими навчальною програмою. Використання комп'ютерних технологій для вивчення питань загальної хірургії підвищує рівень інтенсивності самостійної роботи та дає можливість більше часу проводити біля ліжка хворого.

У перспективі для подолання труднощів в організації навчального процесу згідно кредитно-модульної системи необхідно буде оптимізувати навчальний процес, зменшити кількість студентів на одного викладача, обладнати кафедри відповідною апаратурою і науково-прикладними приладами.

Список літератури

Інтеграція освітніх систем України і Європи: навчально-методичний посібник // [Медведев В. К., Стасев Ю. В., Залкін С. В. та ін.]; за ред. В. імені Івана Кожедуба, 2005. - 124 с.
К. Медведева. - Харків: Харківський університет Повітряних Сил

Дробков О.Л., Давыдов Д.М., Кадочников В.С., Шаповалов В.Ю., Герасименко О.С.
ПОВЫШЕНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ ПРЕПОДАВАНИЯ НА КАФЕДРЕ ОБЩЕЙ ХИРУРГИИ В УСЛОВИЯХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЙ СИСТЕМЫ

Резюме. В условиях кредитно-модульной системы важным фактором подготовки специалистов становится повышение эффективности обучения. В связи с этим необходимо уделять большое внимание самостоятельной работе студентов. Ее эффективность повышается при условии использования современных технологий, более эффективных форм и методов обучения. В статье изложен опыт организации учебной работы на кафедре общей хирургии Одесского национального медицинского университета.

Ключевые слова: кредитно-модульная система, общая хирургия.

Drobkov O.L., Davydov D.M., Kadochnikov V.S. Shapovalov V.Y., Gerasimenko O.S.
IMPROVING EFFICIENCY TEACHING AT THE DEPARTMENT OF GENERAL SURGERY UNDER CONDITIONS OF THE CREDIT-MODULAR SYSTEM

Summary. In the credit-module education system the increasing of effective teaching efficiency becomes an important factor. In this condition it is necessary to pay an attention of student's individual work. Its efficiency grows under condition of using of modern informational technologies and new more effective forms and method of teaching. The experience of independent medical student's work organization in department of general surgery in Odessa state medical university is given in the article.

Key words: credit-module education system, general surgery.

Стаття надійшла до друку 18.12.2013 р.

Дробков Олександр Львович - к.м.н., асист. кафедри загальної та оперативної хірургії Одеського національного медичного університету; +38 048 728-46-92, +38 048 762-64-46, +38 067 593-12-83

Кадочников Валерій Сергійович - к.м.н., доц. кафедри загальної та оперативної хірургії Одеського державного медичного університету; +38 048 728-46-92

Давидов Денис Михайлович - к.м.н., доц. кафедри загальної та оперативної хірургії Одеського державного медичного університету; +38 048 728-46-92

Шаповалов Віталій Юрійович - к.м.н., асист. кафедри загальної та оперативної хірургії Одеського державного медичного університету; +38 048 799-66-74

Герасименко Олег Сергійович - к.м.н., асист. кафедри загальної та оперативної хірургії Одеського державного медичного університету; +38 067 906-13-68

© Петрушенко В.В., Гребенюк Д.І.

УДК: 617-7

Петрушенко В.В., Гребенюк Д.І.

Вінницький національний медичний університет імені М.І. Пирогова, кафедра хірургії №1 з курсом ендоскопічної та лазерної хірургії (вул. Пирогова, 56, м. Вінниця, Україна, 21018)

ОПТИМІЗАЦІЯ ЕНДОСКОПІЧНИХ ВТРУЧАНЬ У РАЗІ "ПРОБЛЕМНОЇ" ЛОКАЛІЗАЦІЇ ОБ'ЄКТУ МАНІПУЛЯЦІЇ

Резюме. Висока частота "проблемної" локалізації об'єктів маніпуляції в ендоскопії вимагає розробки нових методів оптимізації ендоскопічних втручань. Нами було розроблено оригінального дистальний ковпачок, що дозволяє змінювати кут виходу ендоскопічних інструментів із інструментального каналу ендоскопа. В досліджах ex vivo було продемонстровано високу ефективність використання оригінального дистального ковпачка в порівнянні зі стандартною методикою проведення ендоскопічних маніпуляцій.

Ключові слова: езофагогастродуоденоскопія, дистальний ковпачок, ендоскопічні втручання, "проблемна" локалізація.

Вступ

Складність виконання ендоскопічних маніпуляцій обумовлена двома факторами: технічними (можливості езофагогастродуоденоскопа і характеру маніпуляції) та анатомічними [Тимербулатов и др., 2011].

При легкій локалізації об'єкту маніпуляції (антральний відділ шлунку, в тому числі найбільш зручна препілорична область та воротар; тіло шлунка - верхня, нижня і середня третина великої кривизни та пере-

дньої стінки; нижня третина стравоходу та кардіальний жом) - гастроскоп розташований строго навпроти об'єкту, при цьому амплітуда рухів апарату залишається максимальною - в межах 90 - 180°, а поле зору складає 100%.

Легка локалізація об'єкту дає більше можливостей для візуалізації, прицілювання та виконання точних маніпуляцій.